Година II ЦЕТИЊЕ 28 марта 1943 Број 104

ГЛАС ЦРНОГОРЕ

Излази СРИЈЕДОМ и НЕДЈЕЉОМ. — Уредништво и администрација Његошева Бр. 7 — Рукописи се не враћају — Телефон Уредништва број 64 — Претплата: мјесечно 14. 8—; — Појединог броја 1.40. 1.

Ново оружје и нови успјеси

У вези са новим успјесима њемачких подморница истичу њемачки војни круговн да је од 130 бродова од укупно 789.100 тона, потопљених до сада током овога мјесеца 121 брод од укупно 748.000 тона потопљених дјелом њемачких подморница, док је осталих 9 бродова од укупно 50 000 тона разорило ваздухопловство и *авијатичске јединице*. До сада постигнути резултати током овога мјесеца виши су за 20% од јануарских резултата потопљања у јануару 1942 године.

У вези са овом познатом чињеницом, њемачки билтен од 25 овог мјесеца, навјано је да су ушла у поморску офанзивуратну активност моја средства, *која су кроз неколико дана потопила* у Средоземно море 5 непријатељских подморница. Ова подморничка средства замишљена су и остварена од стране њемачке технике и имају главну задаћу да прогоне подморнице и да их уништавају. Нијкове карактеристике ни-у познате, али оне не интересују толико публику која обично не води рачуна о труду, напору, потешкоћама *или вјештини*, већ о повитиним резултатима, који су баш овај мјесец порадили по непријатеља који — према разним коментарима бројних листова у англосаксон свијету — тешку муку мучи да би бар на који начин смањио тешке губитке пред очима публике, што увиђа врло јасно да је ова поморска иницијатива у рукама Осовине.

Ова нова навадна средства су продукт свежег поморског искуства, којег су њемачки техничари стекли током рата. Ево, дакле, још један доказ да вријеме није савјетник непријатеља осовинских сила. Брзјеве је довољно европску привредну и индустријску организацију, дало је могућности да ова продоградјишта раде баш оне скроме поморске јединице, са којима се непријатељ јалово и безнадно нјерио по Атлантском и Тихом океану. Та средства су продукт времена, продукт новог савјезника осовинских сила.

Један од главних аргумената о којима су расправљали адмирали Рикардз и Дениц пригодом посјете овог посљедњег Италији било је појачање борбе и одбране против непријатељских подморница у Средоземном мору, јер само туда плове осовинска бродовн ради снабдјевања своји трупа у Тунису.

Минхенски лист „Минхенер Нојесте Нах рихтен", коментирајући вијест о новим успјесима против непријатељских подморница у Медитерану примјеном новог оружја, пише да је појачана англосаксон активност на сјеверноафричком фронту тобоже неки одговор на ово изненађење, како би се пропагандом и журналистиком пружили извјесни аргументи, помоћу којих ће се васјенски јавно мишљење од главне поразне чињенице, која придодана милионским потапањима мора да негативно утиче на англосаксе масе, које су до сада чуле говорити и расправљати само о продјетима сјајним и послијератног поретка, док су стварно доживјеле сваковрсне поразе, вјешто претворене у стратегијска повлачења или у неопходне планске потребе.

Паралелно са борбом против подморница води се борба против ваздушних торпиљера, примјеном великог броја противавионских артиљеријских оружја на палубама малих ратних бродова. Сваки оборени ваздушни торпиљер, значи спас једног брода и његовог терета которја осовински борци очекују на другој обали Средоземног мора.

Англосаксонска маштања

Програм будућег свјетског мира, израђен од стране англоамеријских нација, није још могао да се дефинитивно склопи. Сјевероамеричка штампа критикује подјелу Велике Британије руским цијелвима „Ну јорк Тајмс" пише да је парадоксално што британска влада постаје побјеркоом Русије и што Енглеска данас истиче важност учешћа Совјетског Савеза у организацији свјетског мира.

Чунгкинщка азјатски лист примјећује да док Англоамерканци расправљају о антиверопској планској Јапан наставља ваунмати важне положаје. На цијелом Чанг Кај Шекеовм територију нарећена је мобилизација жена. Ова мјера, какву Кина још није видјела, показује да су англосаксе тврдње о неимарјним масама људства којима располаже Чунг Кинг лишене сваке основе.

СЛОМ СОВЈЕТСКЕ ЗИМСКЕ ОФАНЗИВЕ

Неуспјели англосаски покушаји у Тунису

СИТУАЦИЈА НА ИСТОЧНОМ ФРОНТУ

— Нови тип борних кола —

На Источном фронту није дошло до значајнијих догађаја, што говори у прилог мишљењу да је совјетска зимска офанзива свршена. На цијелом фронту температура стално расте, још увијек остаје блато на сјеверном сектору. На крајњем југу се терен већ учврстио. Побједоносна акција на Доњецу омогућила *је њемачким трупама да ликвидирају* ка западној обали рријеке или преосталих малих мостобрана.

У предјелу Лапоније враћено је сопствених мицима 2000 пољопривредних трена које је бољшевички режим био колективизиао.

Њемци први пут јављају о једном *новом типу борних кола примјењеном са великим успјехом*. Ратни дописници га називају „Тигров" и пишу да се ради о оружју за вршење продора. Ова нова борна кола су на*тјема* што их је до сада употребила њемачка војска. Њихових карактеристика је нарочити оклоп, моћно оружје, највећа брзина и покретност.

Брзазлијанска губитак

(Лисабон) Брзанлија је од свог уласка у рат изгубила 24 брода од укупно 107 000 тона. Погинуло је 870 Брзазлијанаца, од тога 488 путника. Такође и у Брзазлији је направљено ограничење потрошње камарина. Највеће се та мјера примјенити на месо. Савјеће са Вашингтона да су војне власти потпуно реквирирале цјелокупно расположиво месо са тржишта.

Одлазак националиста

У четвртак послије подне неколико теретних аутомобила, одијељи су за Никшић један број одушевљених националиста, међу којима има и њака старијих разреда гимназије. Националисти ће у Никшићу бити снабдјевени са свим потребним, те ће се придружити осталим јединицама, које већ воде огорчене борбе са крволоцима народа. Велика маса сродника и других националиста срдачно је испратила наше борце, којима је пред полазак, у строју, г. генерал Букановић, очигледно увјерен, одржао кратак пригодан говор.

Не сумњамо у одважност наших Четњића, који ће се и овом прилиском показати достојни својих борбених традиција за добро народа и заједнице којој припадају.

Нека се прате наше најтоплије жеље, наше жарке мисли, наша страња, јер је њихов задатак племенит и пожељан, који ће у историји овога рата имати своје почасно мјесто. Борба, која се води против партизана, није необична на хировита. Она спада у дужност које нам налаже српска заједница, наш понос, наши осјећаји, наше традиције и наше бујности, јер помоћу ње спасавамо себе.

Историјски момент тражи од нас сада жртве. Ми не сањемо сентиментално поступати, јер би нам се то грдно још једном осветало. Под Титиским бесобзирне осјете још стрепа наш невино пострадали народ, који у националистичким борцима види своје бранноке, своју подршку, свој спас.

Активност на Тунисном фронту

Огромне масе бомбардера узеле су учешће у дневним и ноћним акцијама против непријатељских објеката на сектору тунисог фронта, те су допринеле да се да отпор противничкој иницијативи, надвији Енглеваа и Американцима осјетљиве губитке у сретствима и тоји на. Док су срели и бомбардери у ноћи интензивно оперисали над непријатељским артиљеријским положајима, дању су *бомбардери обрађивали* и разарали валовима сталним нападима фортификационе средстава, аутоколоне натоварене трупама на ка-саобраћајне путеве са колима у покрету и мировању. Противнички покушаји ј ања наших положаја и неутралисања наших ваздухопловних средстава нашли су на брзу реакцију ка-тијанских и њемачких ловаца. Формације на пратње бомбардера и друге које у вјетрарле над нашим истанутим положајима, настојале су ваше борби британских и америчког ваздухопловству, постигли многобројне успјехе. М ђу осталим акцијама заслужује једну нарочиту пажњу. Њих протагонисти су лежи једне италијанске ловачке трупе, која се већ истакла једном сјајном побједом. Авиони „М ки Ц 202" опавили су на хоризонту многобројне непријатељске формације. Са мушјетом одлучности напрнули су попци напад и наметнули борбу у односу 1:4 оборивши 3 непријатељска авиона, док су се два удаљила у пламену а пет се вратило у сопствене линије нарештани митраљезима са стијелјских ловачких апарата.

Даље информације америчке преваздиа

(Казабланка) Л ка и поморске постројења Казабланке објављени су Сјеверноамеркам поморским бродовима. За команданта је постављен сјеверноамерички контрадмирал Џокс. Мароканци су примили ову вијест као аванитну потврду сјеверноамеричких намјера у Западном Атлантику, које се проводе дефинитивним запосједањем бивших енглеских база у Карибском мору. а у Источном Атлантику Казабланке и Дакара.

Биланс битке код Орјола

*Као што је јавио билтен њемачких оружанихсила, завршила се битка код Орјола. Обиром на грандозне енергије, које је не пријатељ бацио у борбу не успјевши да посјетиме приједи посјаа ј ни ј, може се рећи да су њемачке трупе у овој борби посјетиле врлма значајан одбрамбени ј сијех. Токм жестоких борби, које су трајале осам седмица, распрснуле су двије дивизије, 6 пјешадијских и 5 оклопних бригада. Исјтице се да су 44 дивизије, 6 пјешадијских бригада, као и 12 оклопних бригада и један пук тешко тешко окрвљене да су њихове ефективе биле присилене да напусте бојиште. Непријатељ је мајмуравао да опјеше њемачке трупе, којима је била повјерена одбрана територија око Орјола, те да затим униште трупе и нападне Брјанск. Остварјење ових плана можа би имати тешке посједице за друге секторе фронта, пошто је њемачких трупа, које су у тешким условима неврема и непријатељске надмоћности пружиле огорчени отпор што је омјетао тај план. Ниво се тиче нових сломљених напада пуково да Ланошко језера саопјеше се да су бољшевјеки у рушним таласима преузјели многобројна борна кола, наоружавајући да отворе ватру изјаснјали. Дошло је такође до мањ одбрањих јурјиша на бајонет, који су скоро одјнјеси са крвавим губитцима на совјетској страни. На сектору рјужно од Лјеја, у висјјј

ПЛАНОВИ ОСУЂЕНИ ДА СЕ НИКАДА НЕ ОСТВАРЕ

Догађаји у Африци, понадио Африка политика у односу на Европу, Америку и Енглеску, а посебно Америку, показали су да се ниједан покушај да се Европа сукоби са Америком, а Америка са Европом, не може остварити. Данас нису, дакле, ни у Африци ни у Европи, ни у Америци, ни у Енглеској, ни у Совјетској Русији, ни у Кини, ни у Индији, ни у Пакистану, ни у Турској, ни у Ирану, ни у Ирак, ни у Сирији, ни у Египту, ни у Либији, ни у Алжиру, ни у Марокоу, ни у Тунису, ни у Мексику, ни у Бразилу, ни у Аргентини, ни у Чилеу, ни у Перу, ни у Колумбији, ни у Венецуели, ни у Канади, ни у Аустралији, ни у Новом Зеланду, ни у Малезији, ни у Сингапуру, ни у Филипинима, ни у Сиаму, ни у Бурми, ни у Лаосу, ни у Вијетнаму, ни у Камбоџи, ни у Сјеверној Кореји, ни у Јужној Кореји, ни у Сјеверном Вијетнаму, ни у Јужном Вијетнаму, ни у Сјеверној Африци, ни у Централној Африци, ни у Јужној Африци, ни у Сјеверној Америци, ни у Централној Америци, ни у Јужној Америци, ни у Европи, ни у Азији, ни у Африци, ни на Земљи, ни на Сунцу, ни на Мјесецу, ни на Марсу, ни на Венери, ни на Сатурну, ни на Јупитеру, ни на Плутону, ни на Сјеверном полу, ни на Јужном полу

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

ЛИЧНЕ ПРОМЈЕНЕ

Декретом Њ. Е. Гувернера

а) Постављени су

у Подгорици:

Пејовић М. Алекса, за службе на при Среском начелству, у својству шумског чувара; Прелевић Десанка, за учитељицу при Вијварској школи;

у Даниловом Граду:

Ђукановић Ј. Трифко, за привременог професора гимназије;

у Никшићу:

Албијанић Б. Марко, за чиновничког приправника при жељезничкој станици; Палетић Мајушко, за чиновника при Техничком одјељку;

у Колашину:

Мемовић М. Секуле, за привременог учитеља основне школе у Гојаковићима; Комијанић Ј. Расто, за привременог професора гимназије; Кнежевић Ј. Гојко, за привременог учитеља основне школе у Горњем Ушцу;

у Андријевици:

Нововић Ј. Крсто, за привременог учитеља основне школе у Кутима.

б) Премјештени су

у Бар:

Шоћ Тошковић Зорка, учитељица основне школе у Колашину (по молби);

у Никшић:

Тунгуз-Перовић Данило, професор гимназије у Беранама (по молби);

у Беране:

Марсенић Г. Милисав, професор гимназије у Никшићу (по молби).

у Колашин:

Рашчанин Трифко, школски надзорник у Бару, у основну школу за учитеља (по молби); Рашчанин Лекић Љубица, учитељица основне школе у Бару у Женску занатску школу (по молби);

у Нову Варош:

Јовичић Радојко, учитељ основне школе у Ратошићима, срез Прибој (по молби)

в) Пенсионисан је

у Никшићу:

Љешевић К. Милосав, архивски чиновник Окружног суда.

г) Опозвао је декрет

који се односи на премјештај Јовановића Комнена, чиновничког приправника Финансијске делегације у Подгорици.

Регулисање положаја службеника Црне Горе

Проглашом Њ. Е. Гувернера регулисан је правни положај службеника грађанског и војног реда.

Грађански службеници:

Овдје се подразумијевају службници било које цивилне управе граде, самоуправе или других јавних установа.

Повишица 43%

Ови службници ће и даље примати своје цјелокупне основне принадлежности — плату, положајни додатак и додатак на скупоћу, које су примали раније, али сада, тј. од 1 јануара 1943 са повишицом од 43%, и то под условом да ове принадлежности не пређу принадлежности италијанских службеника одговарајућег степена и групе. Таблицу појединачна одобрће у своје вријеме надлежно италијанско министарство.

Нова упарђивања

До даљег наређења наши службници неће бити упарђивани у групе, нити ће моћи добијати периодске повишице.

Судски приправници могу изузетно бити постављени за судије на упражњена мјеста, ако то искључиво захтијевају интереси службе.

Помоћ незапосленим службеницима

Сталним службеницима који не прије службу прилада 25% од основних принадлежности до 31 децембра 1941, а 50% до 30 априла 1942.

Од 1 маја 1942 ови службници могу тражити пенсију, ако су на њу стекли право.

Нестало особе (дневничари) немају права ни на какве принадлежности

Службеници у затвору

Сталном службенику који је у истражном затвору, обуставља се исплата свију принадлежности од дана одређивања истражног затвора, јер се сматра као суспендован од дужности. Његовој породици, који се налази у доказаној нужди, исплаћивале се ва све вријеме затвора до завршетка кривичног поступка једна трећина његове основне плате, али без повишице од 43%.

Службенци који кривичним поступком

Службенник против кога је био вођен кривични поступак па обустављен, или правосвјешном пресудом као потпуно невин био ослобођен од оптужбе, добиће све додатке принадлежности по одбитку оне суме коју је била дата његовој породици за издржавање.

О даљој служби оваког службеника одлучиће Гувернер на предлог Директорије за персонална питања.

Службенци ослобођени на недостатка доказа

О задржавању чина, о даљем остајању у служби и о исплати задржане принадлежности службеника против кога је био вођен кривични поступак и био ослобођен на недостатка доказа, одлучиће Гувернер на предлог Дирекције за персонална питања, а по саслушању односне Комисије.

Службенци осуђени на било какву казну

Случај службеника који је био осуђен на било какву казну, испитаће односна Комисија, било да се ради о еventualном задржавању у служби или о прекиду или непрекидању права на пенсију.

Породици осуђеног службеника исплатиће се на име издржавања пенсија на коју би имао право сам службеник.

Службенци који се налазе у полицијском притвору

Службеику који буде ухапшен на разлога јавне безбједности, ако се буде радило о краткотрајној мјери, неће се извршити обустава било каквих принадлежности. Над службеником службеном надлежна Дирекција, пошто буде саслушала мишљење Комисије, може примијенити дисциплинске мјере, ако буде сматрала целисходним.

Из Народног позоришта

Синоћ је наша позоришна трупа по други пут давала „Дјевојачка клетва", позоришни комад у 3 чина (5 слика) с пјевањем од Лубјинка, у режији г. Душана Поповића.

Сабирајте старо гвожђе

Чим се на граду нађе, сретну вас гомиле смећа и то скоро од самих кутија од конзерви, старог гвожђа, костију и др. Иако све ово претставља доста велик новац. Требало би да се Градско поглаварство постара на искористи сиротању коју искрашује и она то позули и из одређено мјесто сложи, ако се не нађе трговац који ће организовати у сами нашим градовима сакупљање сличних отпадака уз навјесну цијену по килограму.

Било како му драго, у интересу здравља требало би то смеће које може бити извор оваквих болести, што прије уклонити.

Јурњава бициклиста

Иако је било забрањено, ипак главном улицом прође предвече понеки разуздани и несмотрени дјечак на бициклу посред шетача на корзу, док се по другим улицама врши пуна трка њих.

Ови дјечаци, рекли би, достигли су свој циљ у животу: хљеба и забаве, али то же би смјело да буде на штету других!

Приватно полагање у богословији

Ове године је отворен VI разред у богословији — матура. Добротом Њ. Е. Гувернера 10 ученика добили су пуну оскрбу — стан и храну.

За ученике свршене I, 3 и 4 разреда богословије Њ. Е. Гувернер одобрио је приватно полагање разредних испита у јулу мјесецу ове године. Управа богословије преко архијерејских намјесништава доставила је испитне програме. Заиста ресоавани ученици нека се обрате дотичним намјесништвима.

Ред вожње

Распоред аутобуских редовних линија на територији Црне Горе

АУТОБУСИ ПОЛАЗЕ:

а) понедјељником, сриједом и петком

1) из Подгорице за Никшић у 9 сати
2) „ „ „ Б. Луке „ 8 „
3) „ Бара „ Цетиње „ 8 „
4) „ Никшића „ Подгорицу 14 „

б) уторником, четвртком и суботом

1) из Цетиња за Подгорицу у 14 сати
2) „ „ „ Бар „ 8½ „
3) „ Подгор. „ Цетиње „ 9 „
4) „ Б. Луке „ Подгорицу „ „

НА ПРАГУ НОВОГ ПОЛУГОЂА

Ових дана завршено је прво полугође у нашим школама. Узимајући у обзир све тешкоће у којима су радили, дуго отсуствовање усљед разних разлога, недостатак уџбеника и т. д., може се рећи да су њиме, сем малих изузетака, показали доста добар успјех у учењу.

Искуство из ранијих година, када је по школама владала правилна динамика, кад су све биле у вези, случајева склоности за разноврсне разлоге изазиваних разних прутив законитог поретка и када су из њих у немалом броју излазили људи са настраним погледима, припремљени да руше а не да стварају, то искуство научило је наше наставнике да овога пута буду много строжији и много опрезнији према њима и у погледу учења и у погледу владања. Школи није само циљ да своје ученицима пружи извјесну количину одговарајућих знања, нег још и да ученике и морално изгради и да их способи да буду корисни чланови и активни радници у друштвеном и народној заједници. С обзиром на то, наставницима је дужност, коју су неговали њих већ добро схватали, да пазе како на учење тако и на владање ученика. Развијање интелекта има да иде упоредо са развијањем моралне личности ученикове. Није довољно напунити главу ученика разним знањем, а оставити његове остале вредности да се развијају произвољно, често под утицајем разних нетипичних чинилаца. Јер, ако се занемарио морално васпитање, онда се догодио да ученик отргне у порошина, онда чему његово знање које је стекао у школи? Покорен човјек је утолико опаснији по друштво уколико је наоружан са више знања. Његова интелигенција је стављена у службу зла. Пошто је школи задатак да формира добре људе, то је дужност за наставнике да настоје да се тај циљ постигне, макар то настојање изискивало улагање напора који прелазе оквире наставничке специјалности. Морално васпитање је подлога за національно васпитање, и једно са другим иде руку рука. Наше школе у сврху прошлости су занемаривале изграђивање моралне и національне личности код ученика, те се зато добрим дијелом и догодило оно што данас преживљавамо, све несреће које су задесиле наш народ и које ће та још притити.

На почетку другог полугођа потребно је потсјетити и наставнике и њке на дужности које им народна заједница поставља. Као што смо истакли у једном од ранијих чланака, приликe је дозвољено да се, прогрми понеке у школској потпуности као у нормалним временима, те је нужно, у погледу учења, да се ученици учеретре у главним стварима, а спорадичности и ситнице не они сами самоврјеђу у животу полуучити. Самотра се мора нарочито развијати код ученика, пренесено из національних предмета, јер ово што прилике не дозвољавају да се данас учи — не смије код ученика да остане непознато, па ако том треба да употребе правилне у своме знању, како би имао слику о нашој историји, національ и културној повезаности — Нарочито се мора неговати потреба морално и національно васпитаних грађана у нашој средини. Омладина се мора васпитавати у духу національне свијести, а зато треба отклањати, чак и немилосрдно, све покушаје да се од школе прави хајдучка шпиља, гдје ће се сваковрсне радње у школи, у којој непријатељске тежње према народу и његовим правим стремљењима. Ако буду непоколебљиво, без милости и без сентиментаности одвајали кукоље од пшенице и отклањали из школе субверзивне елементе, наставници ће позитивно извршити своју національну дужност, школа ће бити народна школа, а школска омладина народна омладина. Народу нијесу потребни кривоноси, који су у партијаши и њихови помагачи, већ су им потребни људи од знања и морала, људи стваралци, људи региони и слогобрци.

Узимајући цијеле ниже и више школе постићи ће се свако добро. Не буде покидала дужна пажња и ученику и владању ученика, и то, ма колико да треба учење пјенити, ако се морално-національно изгради ученикове личности поћиће да наше наше Грне и народ нијесу изгубили.

Д.

Враћање заробљеника у Отадžбину

Један званични турски list objavljuje sljedeći izlaz, koji je njegovom specijalnom dopisniku dao general italijanski komandant: „Mi smo ratni zarobljenici. Bili smo internirani 3 aprila 1941 godine. Dok smo kretali u napad protiv Masaue dobili smo od italijanskog vrhovnog komandanta naredenje da krenemo u Port Sudan da tamo napadnemo engleske okteprijeke. Budući da tamo nijesmo našli engleske brodove, zastavili smo odande za Djedu. Prelazeći preko Crvenoga Mora bili smo napadnuti od strane mnogobrojnih avjona. Oborili smo nekoliko njih, ali su potonula dva naša kontratorpiljera. Iako smo stigli u teritorijalne vode Arabije, nastavili su engleski avioni da nas napadaju, te smo odlučili da sami potopimo naše brodovlje. Camci za spasavanje su takođe bili ugašeni iz mitraljeza. Mi smo proveli sedam dana na Camcima bez hrane, imajući za skoro pedeset ljudi jedva 25 litara vode dnevno. Nakad smo stigli do obale Saudijske Arabije. Krenuli smo prema Djedi, gdje su nas arapske vlasti internirale. Kraj je italijansko postanstvo docnje napustilo Djedu, prihvatila je turska vlada zaštite italijanskih interesa". Nakon dolaska da je italijanski komandant, izrazivši svoju zahvalnost turskoj vladi, koja je omogućila vraćanje interniranih u otadžbinu, zaključio: „Ovaj rat je za Italiju života borba. U ovoj borbi biti smo prijatelji da nemo to poznatrano, te smo srećni što je nakon dvije godine Crveni Polumjesec (turski crveni krst) uspio da sklopi sporazum o vraćanju u otadžbinu Italijanosi. razmjene zarobljenika obavile su se u potpunom redu. Kažmi je i simpatičnosti posredništvom turske vlade i okolnosti da su turske vlasti i Crveni Polumjesec ukazali brižljivu pomoć.

Ova skupina italijanskih zarobljenika, vraćenih u Otadžbinu, jed najlaka i zanovno je izaćla direktiva Turskog Ilsta, da se smatra naročito sretnom, što mogo ponovo da stupi u borbu protiv britanskog imperijalizma, da ovaj put ne mitraljeza nje camaca neutralnim spiljalnim ćamcima.

Istaknuto je novim pravilom da je propisan tačan japanski zakon koji osuđuje na smrt zarobljene avijatičare, ako se u svojim akcijama ogriješe o elementarnim zakonima humanosti kao što je ovdje bio slučaj.

Kazorazani zarobljenik, kod civilizovanih naroda, postaje sretan dostojan svakog poštovanja

ПОДГОРИЧКА БАНКА

— У ПОДГОРИЦИ —

одржаће ДВАДЕСЕТ-ДЕВЕТИ редовни збор акционара дана 30 априла 1943 год. у 10 сати прије подне у банчиним просторијама Бокешка улица бр. 28 са сљедећим дневним редом:

1) **Избор перовође збора, тројице акционара на овјеру записника и тројице за бројење гласова;**
2) **Извјештај Управног и Надзорног одбора о раду и завршним рачунима у 1942 години;**
3) **Давање разрешнице Управном и Надзорном одбору;**
4) **Избор чланова Управног и Надзорног одбора према чл. 29 и 42 друштвених правила;**
5) **Предлог бројева личних и материјалних додатака за 1943 г.; и**
6) **Предлози акционара поднесени по чл. 20 друштвених правила.**

Акционари који жеље учествовати на збору дужни су своје акције деповиати најкасније 3 дана прије збора код Подгоричке банке у Подгорици, Црногорске банке — Цетиње, и Никшићке Кредитне банке — Никшић.

Подгорица, 17 марта 1943.

УПРАВНИ ОДБОР

1—3

ПРОДАЈЕ СЕ из слободне руке земљиште подесно за гроблје уже у средини поља. Евентуално и кућа. Обратити се за усмене: Вилсонова бр. 11.

2-3

ОГЛАС

Изгубила сам своју легитимацију издату од Општине цетињске год бр. 4997 те је овим оглашавам неважећом.

Веселинка Новаковић

3 3 Цетиње (Богданов крај)

ОГЛАС

Кредитна задруга државних службеника с.о.ј. на Цетињу позива своје задругаре да изволе присуствовати десетој редовној годишњој скупштини која ће се одржати дана 28 марта 1943 год. у канцеларији Задруге улица Његошева бр. 73 у 9 часова прије подне.

Дневни ред и годишњи рачуни стоје на увид задругарима у канцеларији Задруге од данас.

Из книнсе: прије Кредитне задруге државних службеника с. о. ј. на Цетињу, Број 21, од 11 марта 1943 г.

3-3

Неуредно испуњавање административних обавеза доноси као последицу обуставу листа и свеаква.

Враћајте о мах непродате примјерке.

Наручујте директно Хрватској винској СИРСКЕ

ПАКАО

или

НЕМИНОВНОСТИ У ЈЕДНОЈ ТОРИ

мистериозно-политичком трилеру новијег времена

ЦИЈЕНА 5.— ЛИРА

Издавачка „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА" — ЦЕТИЊЕ

МАЛИ ОГЛАСИ

Своје свједочанство о свршеном II и III разреду Државне трговачке гимназије издате од Г. Г. 1938 исте, упрошћено ми је те га с овим сматрајте за неважеће.

Вељко Поповић

3 3 *Стан — Даниловград*

Изгубио сам своју легитимацију бр. 1381 I као и жите на Општини Бјелопавићи издате од Г. Г. 1942 год. те ја с овим оглашавам за неважеће.

Подгорица

3-3 *Јовић Шћепан*

Овим оглашавам да се одјелом моје жене Дрљевић Мари рођене Вуковић и не признајем њене дугове, пошто трајним са истом развод брака.

Косиа Јовичић

2-3 Цетиње

Оглашавам рег. бр. 11741 — изгубио ми се стаје Срескога Начелства у Бјеласнама, изгубио је у жиоб радне моје књиге II и V фебруара 1943 године, те овим сматрајте за неважеће.

Ђуро Мемедовић

2—3 сеоник на Бјеласнама

Изгубио сам карту за хлеб број 0120, те је овим оглашавам за неважећу.

1-3 Луковиће брдјег бр. 7 Подгорица

Своју легитимацију бр. 28821 изгубила сам, те је овим оглашавам за неважећу.

1-3 *Даринка I. Радовић*

Изгубио сам своју легитимацију, издату од општине пљеваљске бр 862 од 3-VI 1942 год. Овим је изјављујем за неважећу.

Тарановић Медо

1-3 радник ул. Ибарска број 8 Пљевље

„Нова граматика италијанског језика"

може се још увијек добити код Уредништва „Гласа Црногорца" уз уплату прије а послату свету од 25 пара

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Пријатељи свати наше драге и никад непрежаљене кћери и сестре

† Ане Д. Драговић

матуранткиње Трговачке академије и бивше чиновнице Пореске управе у Даниловом граду

која се преселила у вјечност 27 фебруара ове године у 24 тој години свога живота, сахрањена је прекјучерас Св. Ђорђе у Даниловграду.

Ова путна вјечности свим и сваком ко је у њеном болу вашу посјетио. Тако велика хвала бесбројним мјесима обу пода који су лично изразили на дан њене смрти и погребу и изјавили им саучешће. Хвала свим прије свим који су нам изјавили писмена или усмена саучешћа и за тим нам олакшали чемер бол и тугу у нашој жалости. Срдачна хвала сестрама и другарицама које су нам у вјенцима одну положе на вијенац, одржале говор, кадјеће сестру и другарицу слиједу, као у говору су истакле Анине врлине.

И по другу пут захваљујемо сваком ко нам је изашао у сусрет у ово тешко.

Туровац, 10 марта 1943 год.

Ожалошћени:

стан ДРАГО Б. ДРАГОВИЋ и ЊЕГА СТАНА сестре: ВУКА, Ј. ... и ДАРИНКА

Враћање заробљеника у Отадžбину

Један званични турски list objavljuje sljedeći izlaz, koji je njegovom specijalnom dopisniku dao general italijanski komandant: „Mi smo ratni zarobljenici. Bili smo internirani 3 aprila 1941 godine. Dok smo kretali u napad protiv Masaue dobili smo od italijanskog vrhovnog komandanta naredenje da krenemo u Port Sudan da tamo napadnemo engleske okteprijeke. Budući da tamo nijesmo našli engleske brodove, zastavili smo odande za Djedu. Prelazeći preko Crvenoga Mora bili smo napadnuti od strane mnogobrojnih avjona. Oborili smo nekoliko njih, ali su potonula dva naša kontratorpiljera. Iako smo stigli u teritorijalne vode Arabije, nastavili su engleski avioni da nas napadaju, te smo odlučili da sami potopimo naše brodovlje. Camci za spasavanje su takođe bili ugašeni iz mitraljeza. Mi smo proveli sedam dana na Camcima bez hrane, imajući za skoro pedeset ljudi jedva 25 litara vode dnevno. Nakad smo stigli do obale Saudijske Arabije. Krenuli smo prema Djedi, gdje su nas arapske vlasti internirale. Kraj je italijansko postanstvo docnje napustilo Djedu, prihvatila je turska vlada zaštite italijanskih interesa". Nakon dolaska da je italijanski komandant, izrazivši svoju zahvalnost turskoj vladi, koja je omogućila vraćanje interniranih u otadžbinu, zaključio: „Ovaj rat je za Italiju života borba. U ovoj borbi biti smo prijatelji da nemo to poznatrano, te smo srećni što je nakon dvije godine Crveni Polumjesec (turski crveni krst) uspio da sklopi sporazum o vraćanju u otadžbinu Italijanosi. razmjene zarobljenika obavile su se u potpunom redu. Kažmi je i simpatičnosti posredništvom turske vlade i okolnosti da su turske vlasti i Crveni Polumjesec ukazali brižljivu pomoć.

Ova skupina italijanskih zarobljenika, vraćenih u Otadžbinu, jed najlaka i zanovno je izaćla direktiva Turskog Ilsta, da se smatra naročito sretnom, što mogo ponovo da stupi u borbu protiv britanskog imperijalizma, da ovaj put ne mitraljeza nje camaca neutralnim spiljalnim ćamcima.

Istaknuto je novim pravilom da je propisan tačan japanski zakon koji osuđuje na smrt zarobljene avijatičare, ako se u svojim akcijama ogriješe o elementarnim zakonima humanosti kao što je ovdje bio slučaj.

Kazorazani zarobljenik, kod civilizovanih naroda, postaje sretan dostojan svakog poštovanja

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Пријатељи свати наше драгог и никад непрежаљеног сина, сударга и бића

† Васа Ил. Мартиновића

рачунаника Окружног суда на Цетињу

који се, послије дуге и тешке болести, преселио у вјечност 15 марта т. г. и 17 тек. мјес. би сахрањен на гробљу у Бајовима.

У току покојниковог боловања као и приликом сахране указали су нам велику пажњу и учешћу у чему у нашем болу многобројни покојникови другови, пријатељи, рођаци и кумови, на свјетрано з. особиту дужност да се свима овим путем изјављује захвалност.

Немилосрдну захвалност и дугујемо г.г. лекарима д. р Герасимовићу, д. р Вујетићу и д. р Кисићу, као и особито болничке „Данило I" које ме на жалиште труда да нашег драгог покојника отргну од смрти.

Нарочиту захвалност дугујемо особито Окружног суда на чему се претсједником г. Бурићановићем и особито Среског суда на чему г.г. Бојићем, који покојника обилазиле у току болести, на одар вијенац положиоше, пјемо свог претсједника г. Перовића за положени вијенац, дирљивим говором опростише и до вјечне куће покојника испратише.

На су особито у хвалност дугујемо г.г. свештеницима: протоу Саву Мартиновићу и свеш. Луки Попу у на изрицаном опијелу.

Дужности благодарности дугујемо браћи Бајицама, грађанству вароши Цетиња, Доњогрђана, Бјелопавића, Пљевљима, који у великом броју посјетше, сиромах увјенаше, покојника искрено оплакаше и до вјечне куће испратише.

Такође особиту захвалност дугујемо многобројним пријатељима, кумовима и познаницама покојниковим, који нам писмено или усмено изразише саучешће за нашим незаборавним покојником.

Ожалошћени:

вјенчана МАРИЦА, супруга ЈОЦЕ, синови: ИЛИЈА и БОЖИДАР; кћери: ДАНИЦА, ДЕСАНКА и МИЛЕВА са остали родбином

Британска „Бијела књига“ изазвала нови талас негодовања међу индијским родољубима

Уморност чунгкинишких кругова — Нови смјели подвизи италијанских пилота

Politički osvrt na englesko-ruske odnose

Za englesko-ruske odnose u novijoj istoriji značajno je to, da su se njihovi imperijalni interesi sukobili i suprotstavili tamo, gdje je među njima u toku ovoga rata došlo do toboželjnog sporazuma. Engleska u uže svrhe prijave se u ovoj onda ladnoj carske Rusija zaposjedne sjeverno obalje Crnoga mora, pa tadi pomankanja drugih luka obala poteče odbrane, te zbog da kroz Bosfor i Dardanele, na Sredozemlje Engleska se od prošaka trudila da ruj to spriječi. Ona je tijeli bio skinuti gospodar na tiliskom Istoku, na tom kopnenom mostu, preko kojega se preko i u Indiju, Indiju i u savezu s Francuskom i Turskom 1853—1856 godine kinski rat, da zaustavi nagrđivanje Rusa. I u Jaz, rusko-turski rat 1877—1878 pokrenuli engleska podupirući Turke da ruskoj crnini podnese ljaka. Kad je Engleska 1900 g. bila zaposlena u ratu protiv Bura u Africi Rusija je iskoristi priliku da pri svojuć kaj na Perzijski zaliv, zaista tamo ruke i noge. Ali već 1907 g. Engleska je ohrabrila Japan, da se zarati sa Rusijom, koja je izašla u ljubavnu, pa i je Engleska 1907 g. mogla u mirnu sporazum, po kojem je engleska utica, opet proširen na Afganistan i jamna Perziju, a Rusija je izgubila prisiste ulke.

Politika engleskog i ruskog imperijizma razvijala se u takvim i sličnim znenadenjima. Engleskoj je bilo u prošlosti — a možda i danas — do toga, da Rusija bude odabijena, ali nije uništena, te je engleska, da u Turske odbrani snaži samo toliko, da ona igrati ulogu stražara na Bosforu i u odgovara britanskim interesima. Stoga su Engleži huckali Turku protiv Rusije, a u kasnije naiode protiv Turske, da ovaj bi prije vše opasala redi ravnoć ze.

Sve se to odigravalo uglavno na štetu islamskih naroda, jer su se u njihovim zemljama i na njihovim teritorima sukobli zvali engleski i ruski interesi. Tako je to bilo prije svjetskog rata i poslije njega, dok je to kroz sadašnjega rata došlo do Engleso-boljševičkog saveza, koji se razvio u posebnom obliku na području muslimanskih zavisnih zemalja i Afganistana. Stoveno je „sporazum“ tada odbrane nekih gospodarski vrlo za te primetni i strateških puteva. Tai je „sporazum“ vrlo do sada uspješno u praksi, pokazao svoju slaboprivrednost, jer je svaka strana, kako je najbolje znala i mogla, iskoristila prostijeve prednosti i štete svoje iskoristila, a ne drugu stranu niti na narod koji je podredila.

Boljševici su već u novembru 1917 izdali muslimanima ova proglasa. U prvom, koji je bio upućen muslimanima u Rusiji, stajale su ove riječi: „Kuše se dići u ratu i fašističkog nasilja i zabojnjive kapitalističkim raboj kima gradi dolje u domaćima. Mu slimani Rusije, od dana su vaša vjera, vaši obredi, vaše nacionalne ustanove, slobodne i neprovedjive. Uredite svoj život slobodno i nesmetano. Muslimane pravo na to.“ U drugom proglasu „Muslimanima izvan Sovjetskog Saveza, piše u izvanu: „Muslimani svijeta! Perzijanci, Turci, Arapi i Indijanci, svi vi, sa svim svojim životima i imanjima, sa svojim nacionalnim kroz stoljeće odgajanim tradicijama i etničkim razbojnicima, svi ste vi, koji su u bijeli razdijeli imperijalistički plan Evrope, koji su prvi izazvali rat, svi vi, koji su razderan i uništen vaš zaštitnik, nacionalno carstvo i nasilno vaš maju Carigrad, islamski republika i ... a vaši odbacuje i osvajanje tuđe domaćinja. Razderan je Perzijanci! Perzijanci! Ne je ugovor o ... Turske i zaposjedanju Armenije...“

Tako su bili ... boljševički proglasi. Pa ipak posljednji, ... veliki muftija Rize Fahrudin Efendi, upućuje na svjetskom kongresu u Moskvi ... na teške prilike ruskih muslimana. A ... Rusiju, boljševici su ... svaki dobar s vjernicima, kad je bilo ... u vrlo objanjavanim okolnostima.

U proglasima, koji su u ravljeni muslimanima, objašnjavaju se osobito ... protiv Engleza. U velikom savezu „poštenih narada“, koji je sovjetski upravljan i namjeravali stvoriti protiv „evropskog kapitalizma“, imali su muslimani predviđeno sjedinje Azije odigrati značajnu ulogu. Čišćenje bio je ... diplomatu nego revolucionar, kad je govorio. Sad ... zapaljbi imperijalizam pokušao svoju osjetljivu i mrsku grabež ... narodima Istoka, tim će se vile medu njima ... ležnja, da sklope sa Sovjetskom Rusijom ... ravorno i nerazorivo savezništvo“.

Muslimi je protivjeska djelatnost medu muslimanskim svjetom izazvala neraspoloženje. Džamije su gotovo sve zatvorene, obožćene ili ... u svrhe komunističke stranke. Vaktfi muslimanske vjerske zadužbe iz kojih su vzdržavalo muslimansko školstvo, bili su zaplijenjeni u korist drugih. Muslimanski sveštenici bili su progonjeni, uhićani i u logore zatvarani. Vjernici nisu mogli obavljati svoju versku dužnost, a da se ne izvrgna progonima. Sovjetska je vlada dodušte islamskim znacima pokazivala da će se muslimani ... vjerom postupati bi ... nego u islam, ali su ... muslimani ... mali mogli prozirni u bit same svari te su uvidjeli da se iza toga krije politički raziu.

Muslim ni se nisu htjeli odreći islama da bi ga zamjenili komunizmom, pa su s bolje ... uzeli na ... zali, da im dokažu, kako je komunizam i islam „jedno te isto“. Muslimani su s negodovanjem odbili ... bljev ... protivjerska ... Isto tako bili su prema boljševičkoj gospodarskoj propagandi ... ravnodušni i nepristrasni. Drugo, ... tog ... je komunistička propaganda medu mirnim muslimanskim ... prepustajući svoje ... rade u glavnom sovjetskoj propagandi u ... Isto se ... Treće Internacionala stavila u službu rusko-sovjetskog imperijalizma, koji je vjerno nastavio kroćenje ... carstvo imperijalističkog programa.

Boljševici su ... „Savez za oslobođenje Istoka“ ... njegovo prvo djelo osnutak „Visoke škole za revolucionarne agente na Istoku“. Na pro-Ivan trogodišnje te škole 1924. u Taškentu, središtu ruskih muslimana, iskoristio je poznati sovjetski ... i politički pisac Karlo Radek priliku, da ... vatren govor protiv „engleske buržuazije“, „Muslimanski sretište odbor“, osnovan 1918 g. u Moskvi, imao je zad ... osobitaći muslimane Istoka. Tako se u ... jednog komunistu, pod vodstvom ... ... kao ... vjerski neprijeteći pokret mogao bit ... novo oživjen i postao jen u borbi protiv evropskog imperijalizma ... sa savez s Sovjetskom Rusijom, koja se bori na istom frontu“. Prema tome, vjerujte svakako trbalo isključiti, da nebi bila „na teret muslimanima!

Za razvoj toga pravca značajan je još jedan sekretarijat, na koji se poziva francuski publicist Maurice Pernot u članku koji je objavljen u listu „Le Temps“ od 12 marta 1942. U njemu medu ostalim ... da je ... jedno od najzadnjih poduzeća za sovjetsko ... koje nastavlja narodi islamske vjere. Britanska Indija, Istočna Indija i Daleki Istok. Budući da medu tim narodima njihove nacionalne vode potjeca iz buržuazije, treba im propovijedati borbu ne protiv kapitalizma, nego protiv zapadnjačkog imperijalizma“.

islamski su narodi vremenom iskusili, kak nisu pozvani, da se domognu svoje slobode i nezavisnosti, nego samo da promijene gospodari dla izgube i ona slobodu, u koji je živ. To su dodjeli kavkaski muslimani koji su ... pokušali osvariti svoju samostatnu državu, kojoj su boljševici zakrenuli vratom na očigled demokratskog svijeta i Saveza Naroda. Sto vile, muslimani su ... tokom ovoga rata sa svim ... Moskvi, ... bili osobito iznenađeni, kad su vidjeli, kako Engleži i Rusi, prekinuvši na oko svoje ... aktivnu pomoć Japana. Geograf ... nacionalni teritorij obuzatahje cijelu pravu Birmu, a politički je birmanskoj nacji zastavljaje ujedno stanovnišćno teritorija, u duhu prave sloge.

Za poraktom mira i reda ponovo je otvorena velika birmanskih škola. Bacinta politika je potpuno promijenena, kako bi se otklonila anglo-amerikanski ideološki elementi. Nastava engleskog jezika sveđena je na 2 sata nedjeljno, a dodato je proučavanje italijanskog i njemačkog jezika, prema izboru. Japanski jezik postao je obavezan.

Нова Азија на основу Јапанско-бирмански споразум

(Banđkok) Јапанско-бирмански споразум, закључен два мјесеца наком ослобођења независности коју Јапан даје Бирми, сматра се великим корацима на остварењу сарадње између тих земаља. Бирма је постала вазом за просперитет земаља Велике Источне Азије. Истиче се сем тога да се независност Бирме остварује за одговорност бирманског народа и у активну помоћ Јапана. Географ на територији обухватаће цијелу праву Бирму, а политички ће бирманску нацију застављаће цијело становништво територија, у духу расне слоге.

Са поратком мира и реда поново је отворена велика бирманских школа. Васпитна политика је потпуно промијењена, како би се отклонила англоамеријанска идеолошки елементи. Настава енглеског језика сведена је на 2 сата недјељно, а додато је проучавање италијанског и њемачког језика, према избору. Јапански језик постао је обавезан.

Говор претсједника јапанских министарских савјета г. Тоџо

(Tokio) Генерал Тојо одржао је 26 о. мј. пред Дјететом ... о међународном положају. У вези са Бирмом рекао је да та земља иде у сусрет потпуној независности и сарадњи са Јапаном за благостање Велике Источне Азије. На путу за Кину ојачао је јапански министар претсједник ... ратних ... Кинеза који показују схватање правих јапанских намјера које су утиче и на чунгкинске кругове. Тојо је истакао да међу противничким редовима све више расте жеља за мир, што доказује све већи прелаз у редове кинеских националиста. Што се тиче Европе рекао је да Италија и Њемачка не сеју пружају отпор непријатељским нападима него и концентришу националне снаге за будућа искушења. Блок сила Тројног пакта јача се све више у својим припремама да побједу над заједничким непријатељем. Јапан ће у Источној Азији, а Осовина у Европи остварити циљу ову благостања.

Послједњи билтени осовинских снага

Послједњи билтен италијанског Главног стана јавља:

На централном и јужном сектору Туниског фронта наставља се битка. Ваздухопловство Осовине сарађује интензивно са копненим јединицама, гађајући противничку позадину и концентрације сретстава. Њемачки ловци оборили су у ваздушним двобојима 6 авиона. Њемачки авиони напали су јеван конвој у алжирским водама, погодивши три брода, те су бомбардовали складишта и постројења у алжирској луци.

Једна велика формација непријатељских четвороторача, који су летјели према Кајарију, пресретнуте је од стране ловачких авиона и присиљена да промјени правац лета. Над Палермом је противавионска артиљерија погодила један британски извиђачки апарат, те се овај срушио у море сјеверно од Мондеа.

Фиреров Главни стан јавља:

Крваво је одбијен јеван непријатељски напад на сјеверни фронт Кубањског мостобрана. Разорена су многобројна борна кола. Јужно од Ладошког језера сломљени су слаби бољшевички напади. Припрани положаји су дјелимично распрснути артиљерским ватром.

У централном и јужном Тунису су надмоћније непријатељске снаге извршиле нове жестоке нападе на италијанско-њемачке положаје. Они су одбијени у жестоким борбама. Елиминисане су локалне инфилтрације. Њемачки борбени авиони напали су луку Алжир и један конвој у поморској зони пред алжирском обалом. Погођена су три трговачка брода.

Британски бомбардери бацили су у ноћи на 27 март разорне и запаљиве бомбе на разна мјеста у западној Њемачкој. Становништво је претрпило губитке. Оборена су три непријатељска бомбардера, док је један четврти авион противник изгубио код норвешке обале.

Он

TRIO SESTARA SONG

MOZAK ČUNGKINŠKE KINE

U posljednje vrijeme čuje se često u diplomatskoj aktivnosti gospođe Čang Kaj Šek, a da u vezi s tim čudna nije upoznata sa Lenočeto te svakako najmarkantnije žene današnjeg Dalekog Istoka. Zato ćemo ovdje iznijeti kratke podatke o toj osobi, za koju se mora reći da je ona ... da je dun prekrać svih akcija kineskog marširala, a koja je danas, nakon ... su propala sva nastojanja čungkinske vojne misije, i ... kretala u V-Šingtonu da svojim ogromnim uplivom nađe ... *prijeđe Inuvela na izlaženje* ... pomoćnih ... sveznačke pomoći čungkinskim trupama.

Majling Sog, jedna od trija čuvenih sestara Song, koje su za kulisa kineske politike bile ... u decembru 1927 godine za današnjeg čungkinškog maršala Čang Kaj Šeka, nakon ... sov ... ... godina ... rać, ... od svoje prve žene.

Ona, ... Song, ima je ... godina kada je pobjeđao u Sjedinjene Države, te se tamo 5 godina dočnije dao poći ... u jedinu metodističkoj crkvi, dobivši na ... ime Carls Dions Song. Po ... ... obrazovanja ... u ... dje ... u ... Sjedinjenim Državama i Kontucijev potomak dr. Kung, ... na univerzitetu Jale. Ovi su ovemu sa najstarijom od sestara Ding Song, te je tako dočnije postao Čang Kaj Šekovim pašenogim, danas ... dr Kung, kao glavni upravljač čungkinskih finans ja, jednu od najvećih političkih uloga u Čang Kaj Sekovoj Kini.

Druga sestra, Šingling Song, postala je sekretarica najvećeg kineskog državnika i osnivača moderne kineske republike, čuvenog tiranina dr Sun Jat Sena, za kojega se dočnije i udala. Posije njegove smrti (1929 g.) provela je ona duže vrijeme u Moskvi.

Majling Song, koja se ... 1917 godine vratila iz Sjedinjenih Država u Šanghaj, bavila se dugo ... *stud jama*, usavršavajući se u kineskom pismu i ... govorili. U njenom roditeljskom domu, gdje se više čuo engleski nego kineski jezik, kretali su se mnogobrojni članovi stranih konculsija, a naročito Amerikanci. Stoga nije nikakvo čudo da su engleski i američki savjetodavci često imali veliki uticaj na nju, pa preko nje i na njenog muža maršala Čang Kaj Šeka. Majling Čang Kaj Šek, koja je 1930 godine nagnala svog muža da prede u hrišćanstvo, pretstavlja veoma energičnu, čeličnoćudnu i neobično inteligentnu ženu. Mu ... Čang Kaj Šek ne donosi nijednu odluku, ni na kojem polju rada, a da se nije prethodno posavjetovao i aprozumio sa svojom ženom. Nema tog polja djelatnosti u čungkinškoj kini, na kojemu maršalova žena nije najaktivnije sudjelovala, osim ljuđi svuda vidjivi pečat svoje velike duhovne snage. Godinama bila je ta žena generalni sekretar kineskog ministarstva vazduhoplovstva, poznavši i tamo, kao oduševljeni pilota, duboko poznavanje resora.

Otkada je buknuo rat protiv Japana zagazila je Ma Ling Čang Kaj Šek još dublje u politički život svoje otadžbine, pokušala da provede mobilizaciju žena i dece za pozadinsku službu po fabrikama i bolnicama, a tokom opsade Nankinga rukovodila je lično opera ijama okuđnih kineskih vazduhoplovnih snaga. S tim toga ona redovno pis- mno- gobrojne novinarske članke za kinesku i stranu štampu, kao i političke i vojne apele za svoj narod i poteć sve Kinezima pirodene učitovati se ustručava se ona ni najmanje da otvoreno izrazi svoje razočaranje i negodovanje zbog angloamerikanske prevare oko *snabdijevanja čungkinskih trupa, ali ipak*, kraj sve svoje energije, nije ona u stanju da se potpuno otrese uticaja engleskih i sjeverno-američkih savjetodavaca, koji svjesno — povodeći se isključivo za svojim egoističkim instinktima — guraju njenu zemlju u duboku provaliju.

Ганди као непријатељ Индије

Бијела књига, коју је недавно објавила потпрањевка влада о унутрашњој ситуацији Индије, требала је да пријаве Гандија непријатељем Индије. Апсурдност ове енглеске теле очигледна је у толикој мјери, да је никакав пропагандистички чинјетик не може сакрити пред очима Индуса.

Аташе за унутрашњу службу владе у Новом Делхијима објавио је да је почетком овог мјесеца бој ухапшених гандијевца износио 8 120. Додао је да не се и надаље одржавати строге мјере против националистичког покрета.

Претсједник кинеске муслиманске федерације, који се налази у Кину, нијаво је да је Кина веома потребно оружје и муниција, и да ће Чанг Кај Шек, чим ситуација у Европи то буде допустила, инсистирати да буде снабдјевен потребним ратним материјалом како би се могао одупријети јапанцима.

Једни америкаска ревија пише да, ако Кина не буде у довољној мјери помогнута, могло би то довести до коначног савезничког слома. Сјеверноамерика ревија, која види ратни циљ у инперијалистичкој пенетрацији у Кину, додаје да би Кина, у случају да Њемачкој успије да продужи свој отпор још за 18 мјесеца, морала да падне.

Ирански радници демонтирани у Русију

(Техеран) 300.000 иранских радника отпремљено је у Русију на помоћне радове у *возови. Ово је један од прних резултата* које су большевици постигли успостављањем једне своје агентуре у Ирану. Ради се о правој куповини робова, која се у Техерану проводи под најјефтиним јанственошћу.

Кратке вијести

— Четири тешко оштећена брода ушла су у гибралтарску луку ради извршења поправки. *Ради спасавања ових бродова*, који су припадали једном конвоју нападнутом од стране осовинских подморница, морала је посада да баци у море цјелокупни терет.

— Једна осовинска подморница потопила је 70 миља од шиђне Баје један трговачки брод „Марчо“, који је раније припадао холандској морарици, а сада плови у англоамеричкој служби.

— Грчки војници, које су Енглеси саткупили на Криту, одбили су да се ману *борити у Тунису заједно са 8 армијом.*

— У иранским градовима Техерану и Табриву проглашено је опасадно стање.

— Два британска контрапрнилера ушла су у гибралтарско бродоградилиште ради извршења потребних справки. Један од њих оштећен је у Атлантику, а други у Средоземноме мору услед акција Осовине.

— У Њемачкој је на снази осјетљив један грађанин који је питајно важно неколико гра стоке, затајивши на тај начин од редовне потрошње око 10.000 килограма меса.

— Секретар британских колонија је нијавио да су 38.000 Јевреја ушли у Палестину у мјесецу 1 априла 1939 и 30 септембра 1942 године.

Директор: ТИМО ВЕЛИЋ

Штампарија „Обод“ — Цетиње